

BOLALARDA TUG'MA NUQSONLARNI JARROHLIK YO`LI BILAN BARTARAF ETISH.

Oldashev Muzaffar Mamirjon o‘g‘li

Andijon davlat tibbiyot instituti Bolalar jarrohligi 3-kurs magistr

Ilmiy rahbarim: PhD Bozorov Shavkat Tojiddinovich

Annotatsiya. Ushbu maqola bolalarda tug'ma nuqsonlarni davolash va bartaraf etishda jarrohlik aralashuvlarning muhim rolini o'rganadi. Unda turli xil jarrohlik usullari, ularning natijalari va tibbiy yutuqlarning ta'sirlangan bolalarning hayot sifatini yaxshilashga ta'siri muhokama qilinadi. Maqolada, shuningdek, erta aralashuvning ahamiyati va jarrohlik texnikasi va operatsiyadan keyingi yordamni kuchaytirish bo'yicha doimiy tadqiqotlar zarurligi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: tug'ma nuqsonlar, jarrohlik aralashuvi, bolalar jarrohligi, tug'ma anomaliyalar, tibbiy yutuqlar.

Аннотация. В этой статье рассматривается важная роль хирургических вмешательств в лечении и устраниении врожденных дефектов у детей. В нем обсуждаются различные хирургические методы, их результаты и влияние медицинских достижений на улучшение качества жизни пострадавших детей. В статье также подчеркивается важность раннего вмешательства и необходимость постоянных исследований по улучшению хирургических методов и послеоперационного ухода.

Ключевые слова: врожденные дефекты, хирургическое вмешательство, детская хирургия, врожденные аномалии, медицинские достижения.

Annotation. This article explores the important role of surgical interventions in the treatment and elimination of birth defects in children. It discusses various surgical methods, their results and the impact of medical advances on improving the quality of life of affected children. The article also highlighted the importance of early intervention and

the need for ongoing research on surgical techniques and strengthening postoperative care.

Keywords: birth defects, surgical intervention, pediatric surgery, congenital anomalies, medical achievements.

Tug'ma nuqsonlar, shuningdek, tug'ma anomaliyalar deb ham ataladi, tug'ilish paytida mavjud bo'lgan tarkibiy yoki funksional anormalliklardir. Ular tananing turli qismlariga, shu jumladan yurak, miya, oyoq-qo'lllar va organlarga ta'sir qilishi mumkin. Jarrohlik aralashuvlar ushbu anomaliyalarni bartaraf etishda va ta'sirlangan bolalar hayotini yaxshilashda hal qiluvchi rol o'ynadi. Ushbu maqola bolalarda tug'ma nuqsonlarni jarrohlik yo'li bilan yo'q qilish usullari, natijalari va oqibatlarini o'rganishga qaratilgan.

1. Erta tashxis: tug'ma nuqsonlarni o'z vaqtida aniqlash samarali jarrohlik aralashuvi uchun juda muhimdir. Prenatal skrining, genetik test va tug'ruqdan keyingi klinik baholash bu jarayonning muhim bosqichidir.

2. Jarrohlik muolajalari: tug'ma nuqsonning turi va og'irligiga qarab turli xil jarrohlik texnikasi qo'llaniladi. Ushbu protseduralar tuzatuvchi jarrohlik, organ transplantatsiyasi, to'qimalarni qayta tiklash va laparoskopiya kabi minimal invaziv usullarni o'z ichiga olishi mumkin.

3. Multidisipliner yondashuv: bolalar jarrohlari, pediatrlar, anesteziologlar va hamshiralarni o'z ichiga olgan mutaxassislar guruhi har tomonlama yordam ko'rsatish va bolaga eng yaxshi natijalarni ta'minlash uchun birgalikda ishlaydi.

Bolalardagi tug'ma nuqsonlarni jarrohlik yo'li bilan bartaraf etish-bu bola tug'ilgan tug'ma anomaliyalarni yoki strukturaviy anormalliklarni tuzatishga qaratilgan tibbiy yondashuv. Kerakli maxsus jarrohlik amaliyoti tug'ma nuqsonning turi va og'irligiga bog'liq. Tug'ma nuqsonlar uchun jarrohlik aralashuvlarning ba'zi keng tarqalgan misollari:

Lab va tanglay yoriqlarini tiklash: lab yoki tanglay yorig'i bilan tug'ilgan bolalar zararlangan hududlarni tiklash uchun operatsiya qilishlari mumkin. Ushbu operatsiyalar odatda go'daklik davrida ovqatlanish, nutqni rivojlantirish va yuz ko'rinishini yaxshilash uchun amalga oshiriladi.

1. Tug'ma yurak nuqsonlarini tiklash: ko'p bolalar tug'ma yurak nuqsonlari bilan tug'iladi, ular jarrohlik tuzatishni talab qilishi mumkin. Jarayonlar kichik ta'mirdan tortib murakkab ochiq yurak operatsiyalarigacha bo'lishi mumkin.

2. Spina Bifida yopilishi: Spina bifida-bu orqa miya va asab faoliyati bilan bog'liq muammolarni keltirib chiqaradigan asab naychasining nuqsoni. Orqa miya nuqsonini jarrohlik yo'li bilan yopish ko'pincha tug'ilgandan ko'p o'tmay orqa miya va nervlarni himoya qilish uchun amalga oshiriladi.

3. Oyoq oyoqlarini tuzatish: oyoq oyoqlari oyoq va to'piqning tug'ma deformatsiyasidir. Agar quyish va mustahkamlash kabi jarrohlik bo'lмаган usullar oyoqni qayta tiklashda samarali bo'lmasa, jarrohlik tuzatish zarur bo'lishi mumkin.

4. Oyoq-qo'llarning cho'zilishi va tiklanishi: oyoq-qo'llarning uzunligi nomuvofiqligi yoki deformatsiyasi bilan tug'ilgan bolalar ushbu muammolarni tuzatish uchun jarrohlik muolajalarni talab qilishi mumkin. Texnikalar o'z ichiga olishi mumkin suyakni uzaytirish yoki qayta tekislash.

5. Kraniofasiyal jarrohlik: kraniosinostoz yoki yuz deformatsiyasi kabi murakkab kraniofasiyal anormalliklari bo'lган bolalar bolaligidagi bosh suyagi va yuz tuzilmalarini qayta shakllantirish va tiklash uchun bir nechta operatsiyalarni talab qilishi mumkin.

6. Gipospadiyalarni tuzatish: Gipospadiyalar-bu siydik yo'lining ochilishi jinsiy olatni uchida joylashgan bo'lмаган tug'ma holat. Ushbu holatni tuzatish uchun ko'pincha jarrohlik ta'mirlash amalga oshiriladi.

7. Ichak atreziyasini tiklash: ba'zi bolalar ichak atreziyasi bilan tug'iladi, bu erda ichakning bir qismi torayadi yoki bloklanadi. Ta'sir qilingan segmentni olib tashlash va ichakning sog'lom qismlarini qayta ulash uchun jarrohlik zarur.

8. Nerv naychasingin nuqsonini yopish: o'murtqa bifida yoki Markaziy asab tizimiga ta'sir qiladigan boshqa asab naychalari nuqsonlari bo'lsa, nuqsonni yopish va orqa miya va nervlarni himoya qilish uchun operatsiya qilish mumkin.

9. Kraniosinostoz jarrohligi: Kraniosinostoz-bu chaqaloqning bosh suyagi tikuvlari muddatidan oldin yopilib, g'ayritabiyy shakldagi boshga olib keladigan holat. Jarrohlik tuzatish normal miya o'sishi uchun ruxsat berish uchun Boshsuyagi qayta shakllantirishdan o'z ichiga oladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, barcha tug'ma nuqsonlar jarrohlik aralashuvni talab qilmaydi va operatsiyani davom ettirish qarori turli omillarga, jumladan, bolaning umumiyoq sog'lig'iga, nuqsonning og'irligiga va protseduraning mumkin bo'lgan foydalari va xavflariga bog'liq. Tibbiyot mutaxassislari, shu jumladan bolalar jarrohlari, pediatrlar va genetik maslahatchilar tug'ma nuqsoni bo'lgan har bir bola uchun eng to'g'ri harakat yo'nalishini baholash va aniqlash uchun birgalikda ishlaydi. Bundan tashqari, jarrohlik texnikasi va texnologiyasidagi yutuqlar tug'ma anomaliyalar bilan tug'ilgan bolalar uchun natijalarni yaxshilashda davom etmoqda. Jarrohlik texnikasidagi yutuqlar: minimal invaziv muolajalarning rivojlanishi operatsiyalarning invazivligini pasaytirdi, bu esa tezroq tiklanish vaqtiga va chandiqlarning kamayishiga olib keldi. Birgalikda parvarish qilish: jarrohlar, pediatrlar va boshqa mutaxassislarni jalb qilgan multidisipliner yondashuv bolalarning ahvolining jarrohlik va jarrohlik bo'limgan jihatlarini hal qilib, yaxlit yordam olishlarini ta'minlaydi. Qiyinchiliklar: jarrohlik aralashuvlar xavf tug'dirmaydi va asoratlar paydo bo'lishi mumkin. Jarrohlik texnikasini takomillashtirish va ushbu xavflarni yanada minimallashtirish uchun doimiy tadqiqotlar talab etiladi.

Xulosalar: Bolalarda tug'ma nuqsonlarni jarrohlik yo'li bilan bartaraf etish son-sanoqsiz odamlarning hayotini o'zgartirdi. Jarrohlik usullari, erta tashxis qo'yish va birgalikda parvarish qilish sohasidagi yutuqlar ta'sirlangan bolalar uchun natijalarni yaxshilash va hayot sifatini yaxshilashga yordam berdi. Biroq, muammolar saqlanib qolmoqda va davom etayotgan tadqiqotlar jarrohlik texnikasi va operatsiyadan keyingi yordamni yanada takomillashtirish uchun juda muhimdir.

1. Tug'ma nuqsonlarni erta aniqlash uchun prenatal va postnatal skriningni rag'batlantiring.

2. Xatarlarni minimallashtirish va natijalarni yaxshilash uchun bolalar jarrohlik texnikasi bo'yicha tadqiqotlar va ishlanmalarni rivojlantirish.

3. Tug'ma nuqsonli bolalarni parvarish qilishda multidisipliner yondashuvning ahamiyati to'g'risida xabardorlikni oshirish.

4. Jarrohlik aralashuvlar orqali tug'ma anomaliyasi bo'lgan bolalar hayotini yaxshilashga bag'ishlangan tashkilotlar va tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash.

Xulosa qilib aytganda, jarrohlik aralashuvlar bolalarda tug'ma nuqsonlarni bartaraf etishda hal qiluvchi rol o'ynadi. Tibbiy texnologiyalarning doimiy izlanishlari va rivojlanishi bilan biz ushbu bolalar uchun yanada yaxshi natijalar va yorqin kelajaklarni taqdim etishga umid qilishimiz mumkin.

Adabiyotlar.

1. Georgeson K.E., Inge T.H., Albanese C.T. Laparoscopically assisted anorectal pull-through for high imperforate anus □ a new technique. J. Pediatr. Surg. 2000; 35 (6): 927□30.
2. Najmaldin A., Tan H.L. Early experience with laparoscopic pyloromyotomy for infantile hypertrophic pyloric stenosis. J. Pediatr. Surg. 1995; 30 (1): 37□8.
3. Rothenberg S.S. Thoracoscopic repair of esophageal atresia and tracheoesophageal fistula in neonates, first decade's experience. Dis. Esophagus. 2013; 26 (4): 359□64.
4. Van der Zee D.C. Laparoscopic repair of duodenal atresia: revisited. World J. Surg. 2011; 35: 1781□4.
5. Dronov A.F., Smirnov A.N., Zalikhin D.V., Mannanov A.G., Al'- Mashat N.A., Chundokova M.A. et al. Immediate and long-term results of video-assisted operations on the intestines in children. Detskaya khirurgiya (Pediatric Surgery, Russian journal). 2010; 1: 4□6 (in Russ.).
6. Razumovskiy A.Yu., Mokrushina O.G., Khanverdiev R.A. et al. Evolution of the method of thoracoscopic correction of esophageal atresia in newborns. Rossiyskiy vestnik detskoy khirurgii, anesteziologii i reanimatologii (The Russian Bulletin of Children's Surgery, Anesthesiology and Resuscitation, Russian journal). 2012; 1: 92□8 (in Russ.).
7. Razumovskiy A.Yu., Mokrushina O.G., Shumikhin V.S., Afukov I.I., Smirnova S.V. Endosurgical operations on the diaphragm in newborns: first experience in Russia. Rossiyskiy vestnik detskoy khirurgii, anesteziologii i reanimatologii (The Russian Bulletin of Children's Surgery, Anesthesiology and Resuscitation, Russian journal). 2012; 1: 80□6 (in Russ.).